

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 30-12-2015

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/6826/30-12-2015

Α Π Ο Φ Α Σ Η 138/2015

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 8 Δεκεμβρίου, ημέρα Τρίτη και ώρα 9.00, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση, που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας σε συνέχεια των από 3-11-2015 και 24-11-2015 συνεδριάσεων, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος Π. Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη της Αρχής Λ. Κοτσαλής, Α.-Ι. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Κ. Χριστοδούλου, ως εισηγητής και Α. Συμβώνης. Το τακτικό μέλος της Αρχής Π. Τσαντίλας δεν παρέστη λόγω κωλύματος, αν και κλήθηκε νομίμως. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, οι Κ. Λωσταράκου και Γ. Ρουσόπουλος ειδικοί επιστήμονες – ελεγκτές, ως βοηθοί εισηγητές, οι οποίοι αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν τη διάσκεψη και λήψη της απόφασης, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3943/15-07-2015 αίτηση θεραπείας κατά της με αρ.64/2015 απόφασης της Αρχής, όπως συμπληρώθηκε με το με αρ. πρωτ.Γ/ΕΙΣ/5863/10-11-2015 υπόμνημά της, ζητά να ανακληθεί ή άλλως να τροποποιηθεί η ανωτέρω απόφαση και να απαλειφθεί το σε βάρος της εταιρείας χρηματικό πρόστιμο ύψους τριάντα χιλιάδων ευρώ, προβάλλοντας τα ακόλουθα:

- 1) Η Αρχή έκρινε στην εν λόγω απόφαση ότι η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ μη νομίμως μετακύλισε στις τράπεζες εξ ολοκλήρου την ευθύνη για τον έλεγχο της νομιμότητας της πρόσβασης από τους χρήστες και τους εκτελούντες την επεξεργασία, διότι, κατά την άποψή της, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν έχει ευθύνη καταρχήν για την επεξεργασία που εκτελούν οι αποδέκτες

(τράπεζες) ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, η δε ευθύνη της ως υπευθύνου επεξεργασίας εκτείνεται μέχρι τη στιγμή της άντλησης των στοιχείων από την τράπεζα. Επομένως, η ίδια δεν υποχρεούται εκ του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου να ελέγχει την επεξεργασία που διεξάγει η ALPHA BANK ή/και οι εκτελούντες αυτή για λογαριασμό της, η δε τράπεζα έχει τη διακριτική ευχέρεια να επιλέγει τους εκτελούντες και να τους αναθέτει το όλον ή μέρη του συνόλου της επεξεργασίας, αλλά και παράλληλα έχει και την πλήρη ευθύνη για την επιλογή τους, κατά το άρθρο 10 παρ.2 του ν.2372/97.

- 2) Στην απόφαση αναφέρεται ότι η ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ όφειλε να διερευνήσει τη νομιμότητα της πρόσβασης των χρηστών της ICAP ως προς την πρόσβαση στο αρχείο Συγκέντρωσης Κινδύνων (ΣΣΧ), ενώ υποχρέωση της εξασφάλισης της συγκατάθεσης έχουν τα πιστωτικά ιδρύματα και όχι η ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ, αφού αυτά έχουν τη συμβατική ή προσυμβατική σχέση με τους πελάτες και ότι πέραν της σύμβασης, δεν έπρεπε να προσκομιστεί τίποτε άλλο στην ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ από την ALPHA BANK για την πρόσβαση της ICAP στα αρχεία της.
- 3) Η εταιρεία θεωρεί ότι είναι κρίσιμη η αποσαφήνιση του όρου της «μη συνήθους χρήσης» την οποία θεωρεί σημαντικό στοιχείο της απόφασης.

Στη συνεδρίαση της 3ης Νοεμβρίου 2015 και μετά από κλήση παρέστησαν η αιτούσα με τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Ι. Μούργελα, ο οποίος και εξέθεσε τις απόψεις του επί της υποθέσεως και κατά την ακρόαση, καθώς και με το ανωτέρω υπόμνημα.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των προαναφερόμενων στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔ), που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45, 09.03.1999) ορίζει τα εξής: «*Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή). (...)*». Κατά την αληθή έννοια της διάταξης, η αίτηση θεραπείας αποσκοπεί στην ανάκληση ή τροποποίηση της προσβαλλόμενης

ατομικής διοικητικής πράξης για νομικά ή πραγματικά ελαττώματα αυτής που ανάγονται στο καθεστώς υπό το οποίο εκδόθηκε. Εξάλλου, το άρθρο 21 του ΚΔΔ ορίζει τα εξής: «1. Αρμόδιο για την ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της. 2. Για την ανάκληση δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών».

2. Η Αρχή, λαμβάνουσα υπόψη ότι στην από 27.12.2010 σύμβαση μεταξύ ALPHA BANK και ICAP δεν γίνεται ρητή μνεία πρόσβασης της ICAP ως εκτελούσας για λογαριασμό της τράπεζας στο σύστημα ΣΣΧ και συνεπώς η πρόσβαση της ICAP στο σύστημα αυτό ήταν κατά τον γενικό κανόνα απαγορευμένη, η δε τροποποιητική αυτή σύμβαση ήταν προφανώς γνωστή στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ εφόσον προσκομίστηκε στην Αρχή από αυτήν, έκρινε ότι:

«Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. δεν κατόρθωσε να αποδείξει στην Αρχή ότι διαθέτει τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας με τα οποία μπορεί να διαπιστωθεί μια «μη συνήθης» επεξεργασία των δεδομένων των αρχείων ΣΑΥ/ΣΥΠ και ΣΣΧ. Όφειλε να διερευνήσει τη νομιμότητα των προσβάσεων από την ICAP, ιδίως εφόσον γνώριζε ότι δεν ακολουθείται η συνηθισμένη διαδικασία εκχώρησης κωδικών πρόσβασης σε υπαλλήλους τράπεζας, αλλά και λόγω της εγγενούς επικινδυνότητας που είχε η ανάθεση έργου «εκτελούντος» σε μια επιχείρηση με αντικείμενο την παροχή πληροφοριών πιστοληπτικής ικανότητας, δηλαδή πληροφοριών που μόνον τα τραπεζικά ιδρύματα ήταν σε θέση να έχουν λόγω των σχετικών απαγορεύσεων. Ειδικά δε το γεγονός ότι γινόταν χρήση και του ΣΣΧ, θα έπρεπε να είχε οδηγήσει την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ σε άμεσες ενέργειες περαιτέρω διερεύνησης της νομιμότητας πρόσβασης χρηστών της ICAP, δεδομένου ότι για την πρόσβαση στα δεδομένα αυτά απαιτείται συγκατάθεση του υποκειμένου και ότι η πρόσβαση σε αυτά ήταν κατ'αρχήν απαγορευμένη. Ήταν δε σε γνώση της οι συμβάσεις μεταξύ ALPHA BANK και ICAP και η έλλειψη όρου, ως ευνόητον, για την πρόσβαση των χρηστών της ICAP στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ στο σύστημα ΣΣΧ. Η μετακύλιση της ευθύνης εξ ολοκλήρου στην τράπεζα με τη δημιουργία του Συστήματος Εξαιρετικής Χρήσης για τον έλεγχο της νομιμότητας της πρόσβασης από τους χρήστες της και την εκτελούσα ICAP δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις που υπέχει και η ίδια ως υπεύθυνος επεξεργασίας των αρχείων της. Επιπλέον δε εγνώριζε ή τουλάχιστον όφειλε να γνωρίζει από την από 27.12.2010 σύμβαση ότι οι χρήστες της ICAP δεν προσκόμισαν ειδική εντολή της ALPHA BANK ούτε εξουσιοδοτήσεις εκ μέρους των υποκειμένων για τη νόμιμη πρόσβαση και χρήση. Συνεπώς, όφειλε να ελέγχει η ίδια τη χρήση των συγκεκριμένων κωδικών και με τη διαπίστωση των παράνομων προσβάσεων που δημιουργούσαν κίνδυνο για παράνομη διάδοση του περιεχομένου των αρχείων της, να διακόψει τη χρήση (βλ. και υπόμνημα της εταιρείας Γ/ΕΙΣ/6546/30-10-2014).»

Η σκέψη αυτή της απόφασης στηρίζεται στο γεγονός ότι α) οι κωδικοί που χρησιμοποιούσε η ICAP ήταν προσωπικοί και εξατομικευαν του υπαλλήλους της ICAP (υπομν .σελ.7) και β) ότι στην από 27.10.2010 σύμβαση δεν γινόταν ρητή μνεία δυνατότητας πρόσβασης στην ICAP στο σύστημα ΣΣΧ, στο οποίο τον συγκεκριμένο μήνα Μάρτιο του 2013 οι προσβάσεις στα στοιχεία ΣΣΧ ήταν περισσότερες της μαύρης λίστας. Το δε στοιχείο των εξωσυμβατικών παράνομων αυτών προσβάσεων ήταν εξωτερικώς διαπιστώσιμο από την κατέχουσα το αρχείο ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

3. Τα επιχειρήματα σχετικά με την αδυναμία ελέγχου του αποδέκτη είναι αλυσιτελή, δεδομένου ότι η κύρωση που επιβλήθηκε στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν συνιστά διαπίστωση της επέκτασης της ευθύνης της εταιρείας για τις πράξεις ή παραλείψεις της τράπεζας, αλλά διαπίστωση της ίδιας της ευθύνης της εταιρείας, στο μέτρο που αυτή είχε γνώση της από 27.12.2010 σύμβασης, με την οποία η τράπεζα ALPHA BANK είχε ορίσει ως εκτελούσα την επεξεργασία για λογαριασμό της την εταιρεία ICAP, η οποία δεν μπορούσε άλλως να είναι νόμιμος αποδέκτης των δεδομένων των αρχείων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ (απόφαση Αρχής 24/2004). Όφειλε ακόμα να γνωρίζει η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ ότι η ICAP δεν μπορούσε ως νομίμως εκτελούσα να έχει πρόσβαση στη λευκή λίστα, αφού, από την ανωτέρω σύμβαση προκύπτει, ως εξωτερικό στοιχείο έρευνας που όφειλε να έχει ερευνήσει η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, ότι δεν υπάρχει όρος σχετικά με την πρόσβαση στο αρχείο ΣΣΧ (λευκή λίστα). Συνεπώς δεν ήταν δυνατό να συναχθεί ότι επιθυμεί η τράπεζα την σχετική έρευνα και ότι έχει δοθεί στην τράπεζα η συγκατάθεση των πελατών/υποψήφιων πελατών. Όπως τελικά αποδείχθηκε, οι 26 κωδικοί τους οποίους είχε η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ παραχωρήσει σε γνωστούς χρήστες της ICAP είχαν πρόσβαση ανεξέλεγκτα και στο απαγορευμένο ΣΣΧ. Σημειωτέον ότι ο έλεγχος των προϋποθέσεων του άρθρου 70 παρ.2 του ν.3746/2009 για την πρόσβαση των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων στα ως άνω δεδομένα είναι ευθύνη της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ¹.

Η ανάλυση που επιχειρείται στο υπόμνημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ σχετικά με τη « μη συνήθη χρήση» στην οποία, κατά την εταιρία, στηρίχθηκε η απόφαση της Αρχής για τη διαπίστωση ύπαρξης ευθύνης της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ως προς τον έλεγχο των προσβάσεων στα αρχεία της από την ICAP, αλυσιτελώς προβάλλεται, αφού κατά την απόφαση, η «ασυνήθης χρήση» δεν σχετίζεται με την αναλογία του αριθμού προσβάσεων μεταξύ ALPHA BANK-ICAP, αλλά με την εκχώρηση κωδικών πρόσβασης σε υπαλλήλους εκτελούσας την επεξεργασία εταιρείας, η οποία έχει ομοειδή επιχειρηματική δραστηριότητα με την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και η οποία παρανόμως έκανε χρήση και του

¹ βλ. και διατακτικό απόφασης 51/2011 της Αρχής σχετικά με τη διενέργεια ελέγχου στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, «.....β) Προκειμένου να ελέγχεται η συγκατάθεση του υποκειμένου για πρόσβαση στο σύστημα (ΣΣΧ), να υπάρχει καταχώριση από την τράπεζα του αριθμού αίτησης δανείου ή άλλου αντίστοιχου αριθμού και να βεβαιώνεται ότι έχει δοθεί η συγκατάθεση. Με τον τρόπο αυτό θα δίνεται η δυνατότητα στην Τειρεσίας Α.Ε., στις τράπεζες, αλλά και στην Αρχή να ελέγχει τη νομιμότητα της επεξεργασίας, όπως π.χ. μέσω δειγματοληπτικών ελέγχων.»

Συστήματος Συγκέντρωσης Κινδύνων (ΣΣΧ) σε ευρεία κλίμακα.

4. Επειδή υπό την ανωτέρω έννοια δεν πλήσσει από την αίτηση θεραπείας η κύρια αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, είναι αλυσιτελής και πρέπει η αίτηση θεραπείας να απορριφθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την αίτηση θεραπείας της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου